

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Michala Tomáše „Morální odkaz taoismu“

Autor se pokouší o syntézu čínského myšlení s vlastními postřehy a analogickými tématy v západní filosofické a vědecké literatuře. Výsledkem je amalgám nejasného žánru, který má ambici originálně nasvítit některé problémy dnešního západního diskurzu (přelidnění Země, práva zvířat), používá k němu však myšlenky jiného kulturního okruhu, což bez podrobnější reflexe nutně ústí v apely, které zní jako utopie. V textu jsou často uvedena tvrzení, která kolísají mezi historicko-filozofickým názorem a vědeckým zkoumáním; např. „Lie-C správně odpozoroval, že člověk kdysi žil spolu se zvířaty v jednotě. Jeleni a podobná zvířata z něj neměla strach a žili v poklidu.“ (s. 23) Naivní je rovněž spojovat kouření se znečištěným ovzduším: př. čínské holčičky na s. 37 ukazuje spíše na to druhé.

Předkládaná práce trpí četnými chybami v editaci. Nejednotnost v transkripci čínských jmen: v anotaci Zhuangzi - v textu jako Čuang-C, Laozi jako Lao-C. Nepořádek v samotném textu, např. opakování věty „Hovoříme-li...“ na s. 22. V textu je zmiňován německý filosof Speamann, odkaz na jeho dílo chybí v seznamu literatury.

Největším problémem práce je, že nedochází ke kritické analýze probíraných pojmů. Např. pojem přirozenosti je dáván do souvislosti s pojmem dobra, po kostrbatém rozboru autor tvrdí, že „dobré je to, co slouží k zachování života jedince, nebo můžeme spíše říci k oddálení smrti, a tedy jako dobrou můžeme označit přirozenost, která je tímto způsobem definována. Špatné lze poté definovat, jako vše nepřirozené.“ (s. 40) Podle této definice by byl dobrý každý člověk usilující o vlastní sebezáchovu, což jsou např. podle darwinismu všichni živočichové.

Častá je rovněž nejasnost argumentace: „Jelikož ale každý jedinec a druh na základě pudů prahne po tom, udržet se co nejdéle naživu, můžeme říci, že antropocentrismus je přirozený. To je však poté neobjektivní.“ (s. 32)

Autor nicméně poctivě prostudoval zejména čínské klasické filozofy a pokusil se o přenesení jejich myšlenek do současné západní reality, čímž ukázal vlastní proto-filosofickou invenci.

Otázky k obhajobě práce

- 1) Jaké máte argumenty pro tvrzení, že domestikace zvířat je nemorální? Když ponecháme stranou moderní velkochovy, je možné soudit, zda je třeba ovcím lépe v divokém nebo domestikovaném stavu? Není samotná neolitická revoluce v souladu s řádem taa?
- 2) V textu se několikrát zabýváte možností návratu k přirozenosti. Není ale myšlenka „ušlechtilého divocha“ západní utopií, která je cizí čínskému myšlení? Vámi citovaný St. Komárek upozorňuje, že opozitum přírody a kultury je v Číně výrazně slabší než na Západě.

Hodnocení

Předkládaná bakalářská práce trpí četnými nedostatky, vzhledem k obtížnosti tématu ji však doporučuji k obhajobě, a v případě jejího zdárného průběhu hodnotit stupněm 3.